

Zaujímavé druhy kurotvarych 1.

Hoko nočný?

Nothocrax urumutum (Spix, 1825)

Foto: © Jelle Oostrom ([CC BY-SA 2.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/))

Foto-zdroj:

https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Nothocrax_urumutum#/media/File:Nothocrax_urumutum_head_zoo-8a.jpg

Tento druh v mnohých jazykoch dostal meno hoko nočný. To každého hneď zaujme. Týmto pomenovaním sa stáva výnimočným, pretože ani jeden druh z kurotvarych (*Galliformes*) nemá nočné zvyky. Aj keď, je veľa druhov, ktoré sa v noci, respektíve počas tmy, pomerne radi ozývajú a to hlavne v období rozmnožovania. V starších zdrojoch sa môžeme dočítať o ňom ako o pravom nočnom vtákovi, ktorý prespáva deň v dutinách stromov a skál alebo v hustých vetvách stromov. A že za potravou vychádza až za úplnej tmy a vtedy ho počujeme sa aj ozývať svojou viacslabičnou piesňou, vzdialene pripomínajúcou hrdlové rezonančné húkanie iných pravých hokov. V súčasnosti sú k dispozícii informácie o hľadaní potravy hlavne na úsvite a za súmraku, ale aj bežne počas dňa. Takže zrejme nie je pravým nočným druhom ako sa doteraz predpokladalo. Každopádne sa považuje za plachý druh, ktorý sa rád schováva a pomerne málo sa vie o jeho biológii. Aj jeho výskyt je často známy hlavne z počutia, keď sa v noci ozýva zo svojich bidiel.

Foto: © aceerfoundation (CC BY-NC 4.0)

Foto zdroj: <https://www.inaturalist.org/photos/128875455>

Aj taxonomicky je tento hoko zaujímavý, pretože ako jediný zo všetkých pravých hokov má svoj vlastný rod (*Nothocrax*). Je oveľa menší ako ostatní praví hokovia a na rozdiel od nich má pestro sfarbenú tvár. Navyše sfarbenie obidvoch pohlaví je takmer identické, čo tiež nie je typickou vlastnosťou pravých hokov.

Vyskytuje sa v južnej Venezuele, juhovýchodnej Kolumbii, vo východnom Ekvádore, severovýchodnom Peru a v západnej a strednej Brazílii. Meria približne 50 – 60 cm a váži priemerne 1,25 kg. Samica je zvyčajne o trochu bledšia a má hustejšie vlnkovanie po stranách tela. Oblubuje husté vlhké amazonské lesy a permanentne alebo sezónne zaplavované nízinné lesy zvyčajne blízko riek. Bol však hlásený výskyt aj v dospelom lese v členitejšom teréne do výšky 800 m n. m. Potravu si hľadá na zemi jednotlivito alebo v malej skupine do troch-štyroch jedincov obyčajne pod ovocnými stromami. Pravdepodobne ide o stály druh.

Je monogamný a rozmnožuje sa v októbri alebo v januári až februári podľa lokality. Znášku tvoria dve vajcia a hniezdo je väčšinou nedbalá aj keď pomerne veľká konštrukcia z vetvičiek na strome, pni alebo na spadnutom kmeni blízko zeme. Z chovu v ZOO je známe, že inkubácia trvá 28 – 29 dní a mláďatá sú sfarbené podobne ako iné kurotvaré, navrchu čiernasto hnedé a bielo hnedokrémové naspodku tela. Zaujímavý fakt je zmienka o samici neznámeho veku, ktorá žila v ZOO Houston (Texas, USA) 16 rokov.

Tento hoko nie je globálne ohrozený. Jeho presné stavy nie sú známe, ale nepredpokladá sa ohrozenie z dôvodu pomerne veľkých areálov výskytu a ich dobrých podmienok hlavne v západnej

Amazónii. V niektorých ďalších oblastiach je hlásený ako početný alebo bežný druh. Nomenklatúrne zaujímavosti: V slovenčine dostal meno hoko malý, v nemčine alebo aj v angličtine používajú synonymá ako hoko hrdzavý alebo červený. Voľný preklad jeho latinského mena je: nothocrax = pomalý hoko, urumutum = brazílsky húkavý hoko.

Zdenko Figura

Zdroje:

- Bažanti a ostatní hrabaví, Jiří Felix
- Handbook of the birds of the world Volume 2, J. del Hoyo, A. Elliott, J. Sargatal
- www.peruaves.org
- www.iucnredlist.org